Aktualizováno: 03.08.2026

5.3 BEZPLATNÁ JAZYKOVÁ PŘÍPRAVA A ČEŠTINA JAKO DRUHÝ JAZYK (ČDJ)

MŠ, ZŠ, SŠ

V českých školách je nově zaveden systém bezplatné jazykové přípravy pro děti nově příchozí do České republiky (ČR) Tyto děti a žáci mají nárok na bezplatnou výuku češtiny jako druhého jazyka (ČDJ — někdy též nazývaná „čeština pro cizince“).

Bezplatná jazyková příprava (JP) musí být dostupná pro všechny žáky, kteří na ni mají nárok (viz rámeček). Ne každá škola ale skupiny pro jazykovou přípravu sama zajišťuje a JP realizuje. O tom, jak bude JP zajištěna, informuje škola rodiče při nástupu dítěte a buď výuku zajistí sama, nebo ve spolupráci s nejbližší určenou školou. Pokud tuto informaci nedostanete, co nejdříve se na zajištění JP zeptejte, případně o ně rovnou požádejte – můžete k tomu využít žádost připravenou Národním pedagogickým institutem.

KDO MÁ NÁROK NA JAZYKOVOU PŘÍPRAVU:

- děti v posledním roce mateřské školy podléhající povinné školní docházce
- žáci základní školy
- žáci přípravné třídy základní školy
- žáci střední školy

…kteří/které mají cizí státní příslušnost a zároveň jsou v českém vzdělávání maximálně 24 měsíců.

Od září 2025 se nárok rozšiřuje i na **žáky s českým občanstvím**, kteří **mají nedostatečnou znalost češtiny**. Jedná se zejména o děti z rodin, kde se nemluví doma česky (např. děti cizinců s českým občanstvím, děti z bilingvních rodin, rodin navrátilců apod.). Nově budou moci školy poskytovat jazykovou podporu těmto žákům i bez doporučení školského poradenského zařízení, které bylo dosud povinné.
Cizinci, kteří jsou v ČR delší dobu, nemají na jazykovou podporu ze zákona nárok. Mohou však být zařazeni do již existující skupiny pro JP, pokud v ní je volné místo. Kvůli těmto žákům ale nelze zřídit novou skupinu.
Rozsah JP na základní a střední škole je 100 až 400 hodin po dobu nejvíce 20 měsíců výuky (tedy dva školní roky). Přesné rozvržení hodin a zařazení do rozvrhu a výuky je už na dané škole.

Děti a žáci bez nároku na JP mohou kromě toho mít ve škole výuku ČDJ v rámci podpůrných opatření. Ta může být zajištěna i dalšími způsoby, z různých projektů školy apod. Jednotlivé formy podpory a výuky ČDJ lze realizovat souběžně a kombinovat je.

Experti uvádějí, že osvojení dalšího jazyka na úrovni potřebné k úplnému zvládnutí školní slovní zásoby může trvat až 7 let! I po skončení JP je ale potřebná další podpora pro rozvoj jazyka a zvládání výuky – např. v podobě podpůrných opatření v závislosti na dosažené úrovni češtiny. Rychlost osvojování jazyka se může u každého značně různit a je nutné podle toho individuálně nastavit i následnou podporu.

Užitečné odkazy:

NPI – Informace pro rodiče o nároku na jazykovou přípravu

Vzor žádosti zákonného zástupce o zařazení do jazykové přípravy

Školská poradenská zařízení (ŠPZ)

Podpůrná opatření

- Informace na webu Inkluzivní škola

Jazyková příprava dle §20
Teorie ledovce